

מחוצה לארץ לארץ, אבל משהתיר רבי להביא ירק מחוץ לארץ לארץ – היא שביעית היא של שאר שני שבוע. תני: אין מעברין את השנה בשביעית, אלא בשאר שני שבוע, ואם עיברה – הרי זה מעוברת. – אמר רבי מנא: הרי דא דאת אמר – בראשונה כשהיו השנים כתיקנן, אבל עכשיו שאין השנים כתיקנן – היא שביעית היא שאר שני שבוע. תני: של בית רבן גמליאל עיברה במוצאי שביעית מיד.

אור ל'שרים

(בתחילה, בימים שעברו) כשהיו (במקבילה: 'שהיו') השנים כתיקנן (במקבילה: 'כסדרן') – וישראל ישבו על אדמתם, מפני שהיו אסורים באיסורי שביעית מן התורה, אבל עכשיו – בזמן הזה, שאין השנים כתיקנן (במקבילה: 'כסדרן') – ואין ישראל יושבים על אדמתם, – היא שביעית היא שאר שני שבוע – השנה השביעית ושאר השנים של מחזור השמיטה שוות, שמעברים את השנה בשביעית כשם שמעברים בשאר השנים של מחזור השמיטה, מפני שאין אסורים באיסורי שביעית מן התורה אלא מדברי חכמים, ואם לא יהיה להם מה לאכול, יתירו להם חכמים עבודת הקרקע בשנה השביעית (בדפוס ונציה הבבלי מוחלפת הגרסה: 'בראשונה שלא היו שנים כתיקנן, עכשיו שהיו השנים כתיקנן').

בזמן הזה לפעמים שנת השמיטה מעוברת, מפני שאינה מהתורה.

בבבלי תענית יד, ב ומגילה ב, א נמצא הביטוי: אמר רבי יהודה: אימתי? - בזמן שהשנים כתיקנן וישראל שרויין על אדמתן, אבל בזמן הזה...

ומציעים ברייתא: תני: – שונה (התנא) / שנוי (שנויה ברייתא): אין מעברין את השנה (במקבילה נוסף: 'לא') בשביעית (במסירה שלפנינו נוסף על ידי מגיה: 'ולא במוצאי שביעית', כמו שהוא בנוסח הבבלי של מסכת שקלים. אבל ב"שרידי הירושלמי" ובמקבילה אין המילים האלו), אלא בשאר שני שבוע – בית דין רשאים לקבוע את השנה מעוברת רק בשאר השנים של מחזור השמיטה, ואם (במסירה שלפנינו נכתב: 'אם'. ומגיה הגיה: 'ואם', כמו שהוא ב"שרידי הירושלמי" ובנוסח הבבלי של מסכת שקלים וגם במקבילה) עיברה – אבל אם עיברו בית דין את השנה בשביעית, – הרי זה (במקבילה: 'זו') מעוברת.

ומציעים פרשנות מצמצמת: אמר רבי מנא (השני, מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור החמישי): הרי דא דאת אמר (במקבילה: 'הרי דת(י)מר') – זאת (ההלכה) שאתה אומר (שאינן מעברים את השנה בשביעית, כדי שלא להוסיף על הזמן שאסור באיסורי שביעית), – בראשונה גם כתבואה של חוץ לארץ).

ישראל בשנה השביעית, מפני שכמוסיפים חודש לשנה השביעית, יש לחשוש שמא לא יהיו להם ירקות לאכול, שהרי בשנה השביעית הם אסורים לזרוע, אבל משהתיר רבי להביא ירק מחוץ לארץ לארץ – לאחר שהתיר רבי להביא ירקות מחוץ לארץ לארץ בשנה השביעית, – היא שביעית היא של (המילה 'של' יתירה, ואינה ב"שרידי הירושלמי" ובמקבילות) שאר שני שבוע – השנה השביעית ושאר השנים של מחזור השמיטה שוות (שבוע הוא שבע שנות השמיטה), שמעברים את השנה בשביעית כשם שמעברים בשאר השנים של מחזור השמיטה, מפני שאף כשמוסיפים חודש לשנה השביעית, אין לחשוש שמא לא יהיו להם ירקות לאכול, שהרי הם מותרים להביא ירקות מחוץ לארץ בשנה השביעית, ששם אין נוהגים איסורי שביעית, והירקות מצויים שם אף בשנה השביעית.

הברייתא לעיל והמימרה שאמר רבי זעורה בשם רבי אבהו הובאו בירושלמי נדרים ו, ג וסנהדרין א, ב.

ומציעים ברייתא: תני: – שונה (התנא) / שנוי (שנויה ברייתא): אין מעברין את השנה (במקבילה נוסף: 'לא') בשביעית (במסירה שלפנינו נוסף על ידי מגיה: 'ולא במוצאי שביעית', כמו שהוא בנוסח הבבלי של מסכת שקלים. אבל ב"שרידי הירושלמי" ובמקבילה אין המילים האלו), אלא בשאר שני שבוע – בית דין רשאים לקבוע את השנה מעוברת רק בשאר השנים של מחזור השמיטה, ואם (במסירה שלפנינו נכתב: 'אם'. ומגיה הגיה: 'ואם', כמו שהוא ב"שרידי הירושלמי" ובנוסח הבבלי של מסכת שקלים וגם במקבילה) עיברה – אבל אם עיברו בית דין את השנה בשביעית, – הרי זה (במקבילה: 'זו') מעוברת.

ומציעים פרשנות מצמצמת: אמר רבי מנא (השני, מגדולי אמוראי ארץ ישראל בדור החמישי): הרי דא דאת אמר (במקבילה: 'הרי דת(י)מר') – זאת (ההלכה) שאתה אומר (שאינן מעברים את השנה בשביעית, כדי שלא להוסיף על הזמן שאסור באיסורי שביעית), – בראשונה